

İZLERİ, ŞİDDETİN...

Gölnur ELÇİK*

Kadın bedeni, başka birçok özellikten çok daha fazla kadını anlatan bir konuda hükmünü sürüyor.

Kadının bedeni, onun kimliğidir adeta.

Erkek egemen bir toplumun aktarım biçimi olarak şiddet, kadın bedenine türlü yollardan zulmeder.

Güzellik Sopası

Beden, kadının yaşamının kontrolünde kilit bir konuma yerleşmiş, hayatına oradan seslenir. Kadın bir türlü memnun edemediği abus bedeniyle, iradesizliğinin beyanı olarak her daim yüzünde şaplağın tehdidini hisseder. Kendine güvenmek, işte başarılı olabilmek ve hatta bazen iş sahibi olabilmek için bedenle ilgili belli kıstasların karşılanması icap eder. Öyle ki; asgari ücretle presentabl olmak, ağzını açmış yutacak vasıfsız genç bekleyen iş sektöründe neredeyse kadın işçi olmanın gereğini aşmış, kadın olmanın vazgeçilmezi haline gelmiştir.

Kadın için "bir türlü kabına sığmayan" beden, öncelikle bir günah deposudur; kıskırtıcıdır. Ama cehaletle etiketleneyeceği sınırı geçmeyen bir doğurganlık ile kutsanan toplumsal bir dikkati de üzerinde taşır. Hem herkesi baştan çıkarabilecek kadar güzel olsun, hem bir tek 'sahibi olan' erkeği baştan çıkarınsın'dır. Hem doğursun, hem güzel kalsın'dır. Önce cinsellikte toy bir bakire olsun, hemen sonra kocasına cinsel oyunların kitabını yazsın'dır. Parça başı işlerde eli mıcık mıcık olsun, tarla başında güneşten kurusun, ip campazı misali salındığı topuklu ayakkabılar üzerinde oradan oraya koşuştururken cılkı çıksın, masa başında paralansın ama evin içine girdi mi yatağın yedi sihri bulaşsındır orasına burasına, parlı parlı parlansın. Ya da evde yedi kocalı Hürmüz, dışarda erkek fatma...

* İstanbul Feminist Kolektif

Bütün bu pazarlıklara oturmak kolay değil; tekmil dünyaları memnun etme telaşı eskiten bir endişe olarak kadının varlığını takip eder durur. Öyle ki kadın çoklu taleplerin müptelası konumuna bile gelebilir. Kendi eliyle kendi fermandan en büyük iştahla, güzelleşme telaşında debelenirken yazar. Makyajsız olduğunda kendini solgun, hastalıklı vs... hissedebilir, kıllı olmak çoğu kez kirliliği hissi getirir yüreğe. Kazandığı iki kuruş parayı güzelleşmek için savurabilir, düğünler ve yaz mevsimi ezici diyet dönemlerinin habercisidir..

Erkek egemen sistemin şiddeti, kadının bedeninde ilkin işte bu içsel hegemonyayı kurarak gösterir kendini. Erkeğin bakışında sembolikleşmiş bin türlü bas-kılama ve sömürü biçimine kendine güzelliğin sopasını atarak yanıt bulmaya çalışmak durumunda kalabilir kadın, çoğu kez vecd ederek de uğraşır bunun için. Erkeklerce fırlatıp atıldığı rekabet kulvarının hemen kıyısında o kulvara girmek için yine fırlatıp atılmış bir başka kadınla mücadele eder. Güzellik, erkeğin iştahla yarışmanın galibini beklediği kadınlar arası rekabet alanının en işlek handikapıdır. Kadınların kadınlar tarafından didiklenmeleri için itildikleri o debdebeli sahne, "rekabet demokrasisi"nin güzellik fermandanlarıyla bezenmiş kirliliği yüzüdür.

Güzellik-beden ilişkisine yönelik sorunlar hala toplumun geniş bir kesimince orta sınıf takıntıları olarak görülse de birbirinden çok farklı konumlardaki pek çok kadın aynı kusursuz kadın imajıyla kıyas edilir, ortak bir mükemmelliğe hiç değilse öykünür. Güzelliğin sınıfsal varoluşlara göre düzenlenebilir olması, güzellik dolayısıyla karşı karşıya kalınan şiddetin düzeyini farklılaştırır. Satın alarak inşa edilebilecek bir güzellik imkanından yoksun olanlar, kanserojen etkili ucuz malları tüketmek durumunda kalanlar, güzellik endüstrisine ciddi riskler ve belli ücretlerle kobay olanlar, turizme açık tatil yörelerinde sabahdan akşama tarlalarda çapa sallama mecburiyetini kocalarını "yabancı karılara kaptırmama" telaşı ile birlikte yaşayanlar.... için güzellik, sanki hiç onların olmaması ve hiç onların olamayacak bir musibettir.

Namusun Kumaşısı Olarak Kadın Bedeni

Erkeğin toprağı, kadın bedenini koca bir çuvaldızla dikmeye niyet eden namusun tükürükleriyle sulanır. Bir kadın için "kumaşısı bozuk" denildiği vakit namusun cellatlarına yapılan "kendinize daha iyi bir kumaştan kadın diktirin" çağrısı, kulakları paslandırır. Namus kadın için bakirelik, giyim ve yaşam tarzları ile ilişkilendirilerek bedenine zincirler. Eğlenecek kadın-evlenecek kadın dedikleri, kadın bedeninin "pozisyonuna" ilişkin o köhne ve kaba sorunun (bakire misin?) cevabına göre yapılan basit bir sınıflandırmadan ibarettir. Nitekim, kocanın tecavüzü hala pek çok ülkenin yasasında suç değildir. Geçmişte Türkiye'deki TCK'yı

da kirletmiş olan bakireye tecavüz ile fahişeye ya da "düzgün bir hayat sürmeyen"e tecavüz farkından¹ beslenen bu anlayış, erkekliğin kollarında büyütülüp beslenen bekaret canavarının küfrüdür.

'Kürtajla bu bebeği alın yoksa canıma kıyarım'

"Eşim tecavüz etti, hamile kaldım" diyen genç kadın kürtajla bebeği aldirmek istedi. Ancak İl Sağlık Müdürlüğü "Kocanın da izni şart" gerekçesiyle bu talebi reddetti. "Kürtajla bebeği alın yoksa canıma kıyarım" diyen kadına baro sahip çıktı.

10:35 | 02 Mayıs 2011

Kadının bedeni fethedilmenin konusudur: Savaşlarda ülkelerin onurunun, ulusun malı olarak görülen kadınlara tecavüz edilerek aşındırıldığı inancıdır söz konusu olan. Kadın bedeninin çıplaklığı, politik alandaki dirayeti dizginlenmeye çalışılan kadınlar mevzu olduğunda en ağır hakaret ve alayların konağıdır.

Dahası, kadın bedeninin her bir yeri, her namesi, ucu bucağı cinselleşmiştir. Memesiyle yeri süpürse, yine de cinsel bir çağrıdır bu. Meme çatalı görünüyorsa, kadının niyeti ne olursa olsun bu durum dekolte olarak cinsel mesaj pullarıyla süslenir. Sutyeni falan batırırsa katlanmak zorundadır. Erkekler sokak ortasında pipilerini düzeltirse kadın olsa olsa "çirkin görüntü"den şekva eder, kadın ise maa-zallah böyle bir şey yapmaya kalkıştırsa muhtemelen bir cinsel mesaj iması ile silkelenecektir. Erkeğin memesi meme, bacağı bacak, saçı saç, kığı kıçtır... Kadının organlarının çoğu ise, bir organdan çok daha fazlası olmakla lanetlenmiştir. Hele ki sesi... Kimilerince kadın sesinden gelecek nağmeler günah sayılır. O yüzden ki kadın saati cilveli sorabilir mesela.² Kadın mevzu bahisse renkler de cinsiyetlenmiştir: Saflığın, toyluğun ve bekâretin anlam dünyasına iştirilmiş beyaz, erkeğin müsaadesinden geçiyorsa kadın bedeniyle buluşabilir ancak.³ Yüzü, bed-

1 438. maddeye göre tecavüzcü, kadının evli ya da bekâr olması ve bakire olup olmamasına göre farklı cezalar alıyordu. Antalya'da bir kadına dört erkeğin tecavüz ettiği bir olayda, kadının avukatı 438. maddeyi Anayasa'nın "eşitlik" ilkesine aykırılıktan iptal istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne götürmeyi talep etmiş, yerel mahkeme de bu talebi kabul etmişti. Ancak Anayasa Mahkemesi her kadının iffetli sayılamayacağı, tecavüzün iffetsiz kadını daha az etkileyeceği ve aynı şekilde evli kadına tecavüzün sadece kadını değil kocasını ve aile ilişkilerini de etkileyeceğinden cezasının daha çok olması gerektiği gibi bir gerekçe ile talebi reddetti. Bunun üzerine Ankara'daki feminist kadınlar, "Babayasa Mahkemesi iffetli Kadın Vesikası" diye bir belge hazırlayıp bastırarak, 438. maddeyi yürürlükten kaldıran iki maddelik bir kanun teklifi hazırladı.

2 Ekim 2007'de bir erkek karısını "cilveli bir şekilde saati sorduğu için" öldürdü. Mahkeme de bu gerekçeyi haksız tahrik olarak kabul ederek ceza indiriminde bulundu.

3 Yine Ekim 2007'de Oya A beyaz tayt ve tişört giydiği için öldürüldü.

ni santim santim nitelemelere boğulur: Saçlarını "savurur", kirpiklerini "kırıştı-
rır", yürümez de salınır, kaşları kalem, dudakları kirazdır, gülümseyişi bilmem ne-
ye benzer vs... Erkeğin gölgesi yeter fakat.

Namusun baş tacı ettiği utanç, kadının kendi bedenini bilme isteğini korku ile kuşatır. Meme ve rahim kanserinin yıllarca en geç teşhis konulabilen hastalık tür-
leri olmasının, mazereti doğuştan getirilen kadın cinsiyet özelliklerinin bir unsuru
gibi irdelenen kadının psikolojisinde aranan vajinismusun vs... başat sebebi ka-
dınların kendi bedenine karşı körüklenen bu utanç duygusudur. Kadının bedeni
öylesine erkeğin tasarrufuna ayrılmıştır ki, dokunmaya değil, dokunulmaya izin-
lidir. Ancak bir erkeğin arzusu ile hareketlenebilir. Kadının, cinselliğin kadına
öğütlenmiş bütün "pasif rolleri içerisinde aktif olması" beklenir; erkeğini memnun
etmeye endekli bir beceriler silsilesinde boşuşmak... Arzusunu gözetmek, zevki-
ne temayül göstermek; iştahı bozulmuş, yoldan çıkmış bir kadın imgesine hizmet
eder. Bundandır ki cinsellik kadınlar için zevk molası değil, hizmet yuvasıdır. Kim
bilir kaç kadın, evliliğin sürekliliğinin kadının cinsel becerisi ile ölçüldüğü kutsal-
lık kıskacında kendini kocası ya da sevgilisinin işkenceye varan fantezilerine bo-
yun eğmek zorunda hisseder.

Cinsel Fantezi Eşini Öldürttü

"...'Eşim erkeklğini kaybetmişti. Benimle cinsel ilişkiye giremediği için salatalık,
patlıcan, bira şişesiyle bana uyguladığı cinsel fantezilerle tatmin oluyordu. Çok
acı çektiriyordu' diyen Ayşe G. K., mahkemede ayıp olacağı iddiasıyla bu fan-
tezileri anlatmadı. Eşinin alkol alıp kumar oynadığını iddia eden K., 'Sık sık iş-
kence yaptığı için ailemin yanına gittim. Ancak ailem de 'eşinle aranı düzelt
yoksa ölün çıkar' diyerek beni kabul etmedi. Eşim 'seni satacağım. Eve adam
getireceğim, bana para kazandıracaksın, gözümün önünde ilişkiye girmenizi
seyredip tatmin olacağım' diyordu."

<http://www.haberform.com/haber/cinsel-fantezi-esini-oldurttu-adana-cinsel-fantezi-cinayeti-adana-bira-sisesi-ci-73799.htm>, 14.02.2011.

Erkeğin kimi zaman pervasızlaşan cinsel iştahı doğallık referansları ile vah-
şileştirilerek sabitlenirken, kimi kadınlar sırf erkeğin cinsel iştahına tahsis edilir.

Ancak kimileri bu geniş pazarda rızası ile durur. Seçim değil ama belki rı-
za. Seks işçiliğini, çalışma hayatının kadınları örseleyen, erkeklerin gerisinde bek-
leten sonuçları ile cebelleşmekten pek de farklı görmez.⁴

4 Ne ki; varolan cinsellik biçiminin tecavüzün usullerini belleyen erkek cinselliğinin kökleri üze-
rinde yükselmiş olması, ticari seksi bu şiddete daha açık hale getirir, cinsel şiddetin meşrulaş-
tığı bir alan haline gelebilir.

Ve kimileri vardır ki, heteroseksüel ilişki ağını zorlayan cinsel kimlikleri doğrudan doğruya bir cinsellik beyanı gibi algılanır. Başka türlü bir varoluş olanağı tanınmaz onlara. Sayfaları delip geçen trans cinayetlerinin birçoğu, hem cinsiyetçiliğin bu ağı dışında direnenlerin çevresine ördüğü alternatifsizlik duvarının, hem de bütünüyle vajına-penis ilişkisi olarak kodlanan heteroseksüel cinselliğin dışına çıkmış olmakla hesaplaşamayan erkeklığın kolay bulduğu ava saldırısıdır.

Erkeğin "Kara Toprağı"na Gömülen Kadının Bedeni

On sekizinci yüzyıldan itibaren cinsiyetler arasındaki kültürel ve politik farklılıkların şaibeli biyolojik gerekçelerle izahlandırılma çabasını feminizm, farklılıkların doğallaştırıldığı eleştirisi ile karşıladı. Bu iddiaya göre insan biyolojisini farklılıkların kaynağı olarak sunmak, değiştirilemezlik vurgusu içeren, cinsiyete dayalı sınıfsal ayrıcalıkları gizleyen karakteri ile kolay ama yanıltıcı bir referanslar düzeneği idi. Muhtelif faşizan baskıların hastalık, biyolojik aksaklık, hormonal bozukluk vs... olarak kodlanması yoluyla karşımıza çıkan bu bakış, günümüzde de kadın ve erkek arasındaki eşitsizliği yerli yersiz aynı izahata dayandırır. Kadına uygulanan şiddeti tartışırken, kendinizi erkeğin kadından fiziksel olarak daha güçlü olduğu savı ile boşuşurken bulmanız handiye kaçınılmazdır örneğin. Doğurganlık, dünyanın bütün üretimi üreme kabiliyetine endeksliymiş gibi her adımda sohbetin orta yerine kurulur. Kadınların riskli doğum anıları dini çilecilik örnekleriymişcesine kutsanır.

Ölümü Göze Aldı, Oğlunu Dünyaya Getirdi

Isparta'da 9 yıl tedavi gördükten sonra hamile kalan görme engelli 27 yaşındaki Alime Yeşilyurt, doktorların kalp hastası olduğunu belirterek 'Çocuğu almamız lazım, yoksa öleceksin' uyarılarına rağmen ölümü göze alarak doğum yaptı. Yeni Şafak, 23 Ekim 2009

Ölümü göze alarak anne oldu!

Siroz hastası kadın, doktorların uyarısına rağmen defalarca hamile kalmayı denedi, özlemini çektiği bebeğe 21 yıl sonra kavuştu, ama durumu ağırlaşınca 3.5 yıl hastanede yattı, nakille hayata tutunan kadın oğluna kavuşmak için gün sayıyor

Hürriyet, 06 Şubat 2011 Pazar

Ölümüne Anne

Fedakar kadın, 5 kez hamile kaldı. Her defasında hayal kırıklığı yaşadı. Son olarak ölümü göze aldı. Ve anne olmayı başardı

Takvim, 08 Mayıs 2011

Erkek Çocuk İnadı

Batman'da karnında 20 kilo ağırlığında ur bulunan kadın ölümü göze alarak

erkek çocuk sahibi olmak için hamile kaldı. 2 kız çocuğu sahibi genç annenin son çocuğu da kız oldu!
<http://www.ihlas.net.tr/haberdetay.php?id=374737>

Oysa tarihsel eşitsizliklerin insan bedeninden yola çıkılarak doğallaştırılmasına karşı feminizm tarafından yapılan vurgu, bedenin sadece biyolojik değil, yanı sıra toplumsal bir varlık olduğudur. Doğurganlık ne kadar biyolojikse, bir o kadar da toplumsal olarak kurgulanmıştır; güzellik bedensel bir biçimin çok ötesinde varoluşsal bir anlamla yüklenmiştir; narinlik ya da gürbüzlük kadın ve erkek olmanın beklentilerine göre şekillenen bir bedensel durumun ifadesidir. Kadın olmak erkek olmaya göre çok daha fazla gönderme içerirken, bir yandan da bu yoğun göndermelerle ortaya çıkan adavete karşın toplumsal ilişkiler ağında daha korunaksız olan taraftır. Kadının bedeni erkeklerin kadınları, kadınların başka kadınları çalılıması için kurulan, erkek şiddetinin hem gerekçesi hem mekânı olan bir tuzak haline getirilmeye uğraşılır. İstenir ki beden, husumet doğursun.

Şiddetin genel olarak, bir kişiye yönelik olarak gerçekleşse de, temelde bir bütünü aşığılama, cezalandırma, sindirme amacı taşıdığı bilgisi "kadına uzanan eller" in künyesi üzerinde derinlikli bir düşünmeyi gerekli kılar. "Özel olan politiktir" de, dolaylı yoldan bu notu ilişitir zihnimize. "Bedenimiz biz'imdir" ise erkekliğin sıkı sıkıya bağlamaya yeltendiği kadın bedenlerinin yola gelmeyeceğinin ilanıdır. Ki bu mesajın çoklarınınca "istediğimle sevişirim" le sınırlı bir algı içerisinde kurulması bile başlı başına kadının irade beyanının ne denli cinsel odaklı olarak yorumlandığını ve beden merkezli bir siyasetin hileleri ile mücadelenin güçlüğünü ortaya koyar. Kuşkusuz, şiddet kasırgasında kadın bedenini korumaya çalışan seslerin büyük çoğunluğu da, bu yüzden, ahlakçı bir ton tutturmaya meyyaldir. Kadının aile, cemaat vs toplumsal bağlar içerisinde eritilerek, kadınlarca örgütlenen bir mücadele yerine çoğunluğu erkek bir kitle tarafından yürütülen savunma politikalarının konusu edilmesi, artlam niteliğindeki çözüm önerileri ile muhafazakâr bağları önceler. Mühendislik yöntemlerle yasal düzenlemelere bel bağlayan, meseleyi cinsiyetçi bir sorunsal olarak çözümleme uğraşında girmektense erkeğin rehabilitasyonundan medet uman, gizliden gizliye kadının iş hayatında güçlenmesinden, dolaşım hakkının etkinleşmesinden işkillenen bir idari algı, bu şiddetin önlenmesinin esas fişliğini ateşleyen kadın güçlenmesinin belli sınırların ötesine geçmemesi için imfina eder. Bu, içiçe geçmiş cinsiyetçi baskıları ve dolayısıyla bu baskılara yönelik çözümleri birbirinden koparan bir yaklaşımın temsilcisidir; özeti, kadına yönelik şiddet son bulsun ama kadının cinselliği çeşitli toplumsal birimlerin kontrolünde kalsın...

Bir cins olarak kadınların karşı karşıya kaldığı şiddet biçimlerini aşındırma imkânını sunacak olan alternatif, üreme haklarından cinsel haklara uzanan geniş bir çerçevede kadının bedeni üzerindeki bağımsızlığını güçlendirmeye yönelik radikal ve özgürleştirici direnişlerdir. Aksi, kadının cinselliğini kontrol altına almayı hesap eden hinliklerle ailenin korunmasına yönelik ideallerin içiçe geçirildiği şiddet önleme stratejilerinden ibaret kalacaktır. Bunun ötesinde kuşkusuz ki kadına yönelik şiddet, bir toplumsal yapıyı erkek egemen bir biçimde idame edecek hale getiren alternatiflerin bütünüyle de ilişkiler kurar.